

PREDGOVOR

U poslednjih desetak godina klinička praksa malih životinja beleži izuzetnu ekspanziju, pre svega u gradskim sredinama, gde dominira nad svim ostalim delatnostima veterinarske medicine. To se najbolje može ilustrovati strukturom privatne veterinarske prakse koja se u preko 90% slučajeva bazira na psima i mačkama, kao i interesovanjem za specijalizaciju iz zdravstvene zaštite mesojeda na Veterinarskom fakultetu u Beogradu, koje je znatno veće od interesovanja za druge vidove specijalističkih studija.

U kliničkoj praksi malih životinja obično se ne postavlja pitanje cene lečenja, zbog čega se od veterinara zahteva maksimalno angažovanje, kako u dijagnostici tako i u terapiji, uključujući i najteže, prognostički neizvesne, kliničke slučajeve koji spadaju u domen urgentne medicine. Stručna literatura iz ove oblasti je, na žalost, veoma oskudna. To se u prvom redu odnosi na izuzetno česte poremećaje bilansa vode i elektrolita. Pojava parvovirusne infekcije pasa je, na primer, pre petnaestak godina zatekla mnoge veterinare nespremim i bukvalno kosila veliki broj štenadi. Uzrok uginuća je pri tome dehidracija, koja se adekvatnom urgentnom terapijom može korigovati. Spektar mogućih poremećaja u prometu vode i elektrolita je, međutim, kompleksan i zahteva izuzetno dobro poznavanje mehanizama njihovog nastanka. Terapija, naime, samo u tom slučaju može biti efikasna. Štaviše, greške pri izboru i u količini rastvora, zatim načinu i brzini aplikacije, mogu biti fatalne za životinju.

Ova knjiga, dobrim delom pisana na osnovu iskustava stečenih u svakodnevnom kliničkom radu na Katedri za bolesti kopitara, mesojeda, živine i divljači, Veterinarskog fakulteta, kao i podataka iz inostrane literature, predstavlja prvi pokušaj opisivanja ove materije na našem jeziku. Namenjena je u prvom redu kliničarima, studentima na poslediplomskim studijama, kao i redovnim studijama veterinarske medicine. I pored najbolje namere, verujem da će čitaoci otkriti mnoge propuste i nedostatke, zbog čega ću biti veoma zahvalan za sve dobronamerne kritike i sugestije.

Beograd, oktobar, 1994. godine

D.R. Trailović

PREGLED SKRAĆENICA

ACD	Acid-citrate-dextrose	Hb	Hemoglobin
ACTH	Adrenokortikotropni hormon	HCC	Hepatitis contagiosa canis
ADH	Antidiuretički hormon	ICP	Intracelularni prostor
ADP	Adenozin difosfat	ICT	Intracelularna tečnost
ALT	Alanin aminotransferaza	IST	Intersticijalna tečnost
ANP	Atrial natriuretic polypeptide	IVT	Intravaskularna tečnost
AP	Alkalna fosfataza	LDH	Laktat dehidrogenaza
AST	Aspartat aminotransferaza	MCH	Mean corpuscular hemoglobin
ATP	Adenozin trifosfat	MCHC	Mean corpuscular hemoglobin concentration
BE	Base excess	MCV	Mean corpuscular volume
CK	Kreatin kinaza	MDF	Myocardial depressant factor
CNS	Centralni nervni sistem	ME	Metabolička energija
CPD	Citrate-phosphate-dextrose	NMD	Niskomolekularni dekstran
CVP	Centralni venski pritisak	PI	Plazma
DEA	Dog erythrocyte antigen	pCO ₂	Parcijalni pritisak ugljendioksida
DIC	Disseminated intravascular coagulation	pO ₂	Parcijalni pritisak kisonika
DPG	Difosfoglicerat	PTT	Aktivisano parcijalno tromboplastinsko vreme
EKG	Elektrokardiogram	PT	Protrombinsko vreme
ECP	Ekstracelularni prostor	PVP	Polivinil pirolidon
ECT	Ekstracelularna tečnost	QRS	Segment elektrokardiograma
EDTA	Etilen-diamino-tetra-acetat	RAA	Renin-angiotenzin-aldosteron
EPM	Energetske potrebe mirovanja	TSH	Tireostimulirajući hormon
EVT	Ekstravaskularna tečnost	UEP	Ukupne energetske potrebe
FDP	Fibrin degradation products	UTT	Ukupna telesna tečnost
FUS	Feline urological syndrome	VMD	Visokomolekularni dekstran
GGT	Gama glutamil transpeptidaza		
GLDH	Gama glutamat dehidrogenaza		